

POLITIET

Politidirektoratet
Postboks 8051 Dep.

0031 Oslo

Deres referanse
2009/01836-2008

Vår referanse
200900682

Dato
05.10.2009

Høring - Forslag til fremtidig organisering av nødmeldingstjenesten - 112

Innledning

Det vises til brev fra POD av 4. august 2008, ref 2009/01836-2 008.

Politimesteren i Salten vil innledningsvis påpeke at det synes som om at utredningen er noe mangelfull, spesielt i de tilfellene hvor nødmeldingssentralene er i kontakt med Hovedredningsentralene (HRS).

Dette kan imidlertid forsvares med at det interdepartementale utvalget ikke ser noen vesentlig endringer på dette området, noe som også blir vurdert i min høringsuttalelse senere i dette dokumentet.

Jeg har likevel kommentert de spørsmål som reises i høringsbrevet, dette gjelder også forholdet mellom de fremtidige nødmeldingssentralene (112) og Hovedredningsentralene, ref avsnitt side 2 hvor politimestrene i Salten skal gi uttalelse om dette.

Det finnes mange fordeler med å samle nødetatene til en felles sentral, spesielt med tanke på den teknologien som vi har i dag. Imidlertid synes det meste hensiktsmessig at dagens operasjonssentraler i politidistriktene består slik arbeidsgruppen foreslår, men at det opprettes et felles nødnummer – 112.

Politimesteren i Salten er derfor enig i arbeidsgruppens forslag om at modell C er den beste modellen for en fremtidig nødmeldingstjeneste i Norge.

Slik jeg ser det innebærer opprettelsen av 112 nødmeldingssentraler i realiteten at nåværende 110-sentraler og AMK slås sammen til 112. Politiets nåværende førstemottak av 112-anrop vil rutes direkte til de nye sentralene. Politiets operasjonssentraler (OPS) består slik disse er organisert i dag, og etter min mening er derfor ingen prinsipielle forskjeller på dagens samarbeid mellom OPS og dagens 110/AMK og den forslåtte 112.

Dette utgangspunkt er min forutsetning videre i høringsuttalelsen.

Salten politidistrikt

Forholdet mellom de foreslåtte nødmeldingssentralene – 112 og redningstjenesten

Forholdet mellom de foreslåtte 112 – sentralene etter modell C og Hovedredningssentralene (HRS) er ikke viet særlig oppmerksomhet i rapporten fra utvalget.

Opprettelse av nødmeldingssentral -112 etter modell C innebærer ingen realitetsendring for redningstjenestens funksjon, ansvar og oppgaver.

HRS mottar nødmeldinger fra ulike instanser og personer, ikke bare relatert til sjøredning, men også til landredning. Slik vil det fortsatt være, og 112 vil være blant melderne.

Lokal redningssentral (LRS) er en funksjon som tilligger politiets operasjonssentraler hele døgnet. Politimesteren i Salten ønsker å påpeke en noe upresis formulering i utvalgets rapport side 57 – ” Dersom den oppståtte situasjon ikke krever at LRS etableres, ledes og koordineres redningsaksjonen av politiet alene på fullmakt fra den kollektive redningsledelse”

Politiets operasjonssentraler (OPS) opptrer alltid i ”redningsmodus” som LRS og spørsmålet om innkalling av den kollektive redningsledelsen er ikke et spørsmål om opprettelse av LRS, men om bemanningen av denne.

Oppgavene til nødmeldingssentral - 112 må formuleres slik at det ikke oppstår tvil om at det er HRS/LRS som koordinerer og leder redningsoperasjoner.

Derfor bør ord som ”samordning” ”ressurskoordinering” byttes med andre formuleringer som ikke bidrar til uklarhet på dette punktet. Innføring av nye nødmeldingssentraler -112 innebærer ingen endring av redningstjenestens funksjon, ansvar eller oppgaver.

Andre momenter

Samarbeidsrutinene mellom hver nødmeldingssentral -112 og politidistriktene, helseforetak og brannvesen bør skje gjennom jevnlige møter på relevant nivå i organisasjonene, hvor formålet er å utveksle erfaringer og avklare roller, ansvar og oppgaver i lys av lokale behov og forhold.

Vi besitter allerede i dag gode erfaringer hvor nødetatene møtes jevnlig for å utveksle slik informasjon, eks erfaring med ”trippelvarslingen”

Politimesteren i Salten ønsker å presisere at det vil være særdeles viktig i operative at nødmeldingssentral - 112 kommuniserer med OPS i vedkommende politidistrikt, og ikke direkte til lokale lensmannskontorer/politistasjoner.

Spørsmålet om kommunikasjon mellom OPS og nødmeldingssentral -112 når politiet yter bistand til helse/brann bør løses som i dag. Jeg er usikker på begrunnelsen for å skille ut bistandstilfellene som en særlig kommunikasjonsutfordring ettersom spørsmålet også vil gjelde i tilfeller der politiet har et selvstendig ansvar for å handle, jf. politiloven § 2, jf. § 6 flg.

I mange tilfeller vil politiet ha ledelsen av et oppdrag. Dette gjelder bl.a. ved redningsinnsatser og ved åsteder for en straffbar handling eller pågripelsessituasjoner der politiet ber om ambulanseberedskap.

En typisk bistandssituasjon fra politiet til helse er politiberedskap nær en adresse hvor helsepersonellens sikkerhet kan være truet under helsetjenestens utførelse av oppdraget.

Tilsvarende gjelder ved brann hvor det er behov for ordenstjeneste, sikring av innsatspersonell etc., jf. politiinstruksen § 8-4.

Selv om rollene til politiets operasjonssentraler (OPS) og nødmeldingssentral -112 vil variere avhengig av hvem som gir bistand, vil kommunikasjonsutfordringene være de samme. Utgangspunktet må være at den myndighet som leder operasjonen har kommunikasjon til enhetene på stedet enten det er en liten operasjon med få enheter eller en stor med innsatsleder og fagledere utpekt (fagleder brann, fagleder orden, fagleder helse).

Jeg har ingen merknader til forslaget om antallet sentraler og plasseringen av dem.

Spørsmålet om hvem som avgjør om et oppkall er unødig som nødmelding, bør løses på den enkleste måten, nemlig at nødmeldingssentral -112 er ansvarlig for den silingen som foretas.

På dette punktet er det viktig å bemanne 112 med kompetent personell som kan foreta slike vurderinger. Ved tvil må regelen være at oppkallet settes til OPS og/eller at det også etableres ”medlytt.”

Spørsmålet om kunnskap ved nødmeldingssentral -112 ”om politiet” må løses gjennom opplæring. Det kreves først og fremst brannfaglig og helsefaglig kompetanse ved 112.

Dersom tvil om hvorvidt et oppkall er rettet til politiet som oppdragseier, bør regelen som nevnt være at oppkallet ”medlyttes av” OPS. Dermed sikres den politifaglige vurderingen av nødoppkallet.

Spørsmålet om praktisk og sikker kommunikasjon er delvis kommentert ovenfor. Jeg forutsetter at det velges tekniske løsninger som gjør medlytt mulig og som gjør det teknisk mulig å kommunisere mellom alle nødetatene. Når nødnett er på plass vil dette formentlig være i orden.

Spørsmålet om taushetsplikt er et omfattende problem. Etter min oppfatning må ikke taushetspliktreglene være til hinder for effektiv bistand til personer som velger å kontakte nødmeldingssentralene – 112.

Problemet antas først og fremst å være knyttet til taushetsbelagte helseopplysninger som gjennom kontakten til nødmeldingssentralen - 112 kan komme politiet til kunnskap.

Utgangspunktet er at ”det politiet vet, det vet politiet”. Det er derfor viktig at 112-personellet gis god opplæring i å trekke grensene for hvilke opplysninger som gis til politiets operasjonssentraler.

Grensene bør være romslige, og det er viktig å være oppmerksom på at også politiet har taushetsplikt. Spørsmål om bruk av opplysninger fra 112-anrop i etterforskning må avgjøres etter reglene i straffeprosessloven §§ 118-124.

Jeg forutsetter at opptak av sambandstrafikken på nødmeldingssentral -112 blir lagret. Avspilling av trafikken må kunne brukes til kvalitetsutvikling av tjenesten og i forbindelse med klager på tjenesten. Dersom det blir aktuelt å bruke opplysninger i etterforskning, vil straffeprosessens regler komme til anvendelse.

Det må utarbeides detaljerte regler for behandling og løsning av disse spørsmålene. Av hensyn til legalitetsprinsippet bør disse reglene lovfestes og ikke overlates til å bli gjenstand for tolking av gjeldende regelverk.

Kvaliteten på tjenesteutførelsen ved politiets operasjonssentraler er forhåpentlig god. Vi må imidlertid være åpen for at kvaliteten kan bli enda bedre.

Dette er under stadig utvikling og kvaliteten ved politiets operasjonssentraler og nødmeldingssentralene - 112 må være tilsvarende slik at man oppnår god samhandling. Politimesteren i Salten vil fremheve rolleforståelse som særlig viktig.

Politiets operasjonssentraler (OPS) bruker i dag GIS. Det er viktig at dette samordnes med 112 slik at OPS og 112 ser det samme bildet. Kartmaterialet må være identisk, og det må oppdateres samtidig.

Organisering av nødmeldingssentral - 112

Jeg vil til slutt kommentere spørsmålet om organiseringen av nødmeldingssentral -112.

Politiet, redningstjenesten, Direktoratet for nødnett og Direktoratet for sivilt beredskap er i dag underlagt Justisdepartementet. Jeg mener derfor at de nye nødmeldingssentralene – 112 også organiseres under Justisdepartementet. Selv om helse vil spille en sentral rolle i nødmeldingssentralene - 112, vil formentlig opprigning til nødsentralene - 112 utgjøre en meget liten del av helsetjenestens samlede arbeidsoppgaver.

Mitt syn er derfor at de nye nødmeldingssentralene - 112 bør organiseres under Justisdepartementet.

Det vil da være naturlig å organisere nødmeldingssentralene - 112 på direktoratsnivå.

Direktoratet for nødnett er etter mitt syn en naturlig plass å organisere 112 ettersom nødnettet vil være det sentrale kommunikasjonsverktøyet mellom 112 og politiets operasjonssentraler. Direktoratet vil dermed ha oppgaver som er nært beslektet med den øvrige virksomheten på nødmeldingssentralene - 112.

Med hilsen
Tone Vangen

Svein Sørmo
Politiinspektør